

Peloses

Gaià

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Sector nord-oest del terme de Gaià
Emplaçament Ctra BV-4402 i seguir pista asfaltada uns 5 km. Uns 200 m passat cal Cisteller camí N-W 500 m
Alçada: 463

Coordenades:

Latitud: 41.93751
Longitud: 1.91562
UTM Est (X): 410106
UTM Nord (Y): 4643407

Classificació

Número de fitxa 08090-85
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani Popular
Segle XIII-XIX
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Estructuralment bo. Interior en estat precari
Protecció Inexistent
Número inventari IPA 16516
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 001100400DG14C0001IX
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dv., 15/06/2018 - 02:00

Descripció

Masia de petites dimensions, d'origen medieval, emplaçada junt amb la masia de Rocaters sobre un promontori rocós que domina una vall de relleu suau formada per un torrent que conflueix amb el torrent de la vall de Vilaramó. Consta d'un cos residencial de planta quadrada (amb planta baixa més un pis), un cobert adossat a l'angle sud-oest i un altre a llevant, aquest últim de construcció moderna. Originàriament la casa era menys fonda i, probablement al segle XIX, s'amplià cap al nord. La façana davantera, encarada a migdia, es distribueix en base a dos eixos d'obertures, que es corresponen amb les dues crugies que estructuraven la casa. A la dreta destaca un portal de punt rodó amb dovelles considerablement llargues. Aquest tipus de portal és força arcaic, i podria correspondre als segles XV-XVII. Les dues finestres superiors són emmarcades amb llindes i brancals de pedra. Aquest mur així com el de ponent, que s'han conservat de la fase més antiga, són de bona qualitat, confeccionats amb carreus mitjans més o menys escairats i disposats en filades. En canvi, el mur de la part ampliada al darrera de la casa és més irregular i deixa entreveure diferents fases constructives. En aquesta part les dues finestres existents ja són emmarcades amb maó. A l'angle nord-est hi ha una tina cilíndrica adossada. Als baixos de la casa, la part de ponent és dedicada a estables. L'interès de cal Peloses rau en el fet que ha conservat molt bé la tipologia d'un mas arcaic i gairebé sense modificacions, si exceptuem l'ampliació de la part posterior.

Història

Segons dades recopilades per Josep M. Badia, aquest mas ja existia al segle XIII. Concretament, l'any 1289 apareix amb el nom de Piloses i l'hereu és un tal Arnau. Formava part de la parròquia de Santa Maria de Gaià. En el fogatge de 1553 hi consta el nom de Jaume Vila com a habitant del "Mas Paloses". No en coneixem més notícies fins el segle XIX, quan en el Registre de la Riquesa de 1883 apareix amb el nom de Peloses. Aleshores la família dels propietaris portava el cognom Peloses, i aquell any les seves terres abastaven 22,16 ha, totes conreades pel seu propietari. Es pot considerar, doncs, que era una heretat de dimensions més aviat petites.

Bibliografia

- BADIA, Josep M (2016). "Història", "Arquitectura", Gaià, t'estimo. Reviu Gaià, Grup de Recerca, Gaià, p. 60, 84.
- IGLESIAS PERA, Lluís (2006). Pla Especial Urbanístic pel qual es cataloguen les masies i cases rurals del municipi de Gaià. Ajuntament de Gaià (document no aprovat oficialment), núm. 38.

